

EL PENEDÈS EN LA MEVA OBRA POÈTICA

RESUM

Un viatge al coneixement d'una part del Penedès –en especial Gelida i el seu entorn– des de la petjada del paisatge i l'espai circumdant en el procés creatiu, i com aquest entorn ha estat sovint tema o argument, circumstancial però també essencial, en la composició poètica.

ABSTRACT

A trip to get to know a fraction of the Penedès Area especially Gelida and its environs –from the space and landscape traces entailed in the creative process and from how this setting has often been a subject or argument, incidental but also essential, in poetical compositions.

Bé, si ho arribo a saber, hagués arribat una mica tard perquè em sembla que a ningú li agrada que li estiguin fent aquests repassos tan exhaustius, però t'agraeixo molt l'esforç, i tant de bo sigui cert tot el que hi dius. A més, ara em sento més còmode parlant justament una mica de la presència, del paper que hi ha jugat el Penedès, per tant, una terra molt definida. Jo sóc amant del més concret i després de parlar tant de Venècia i de mil altres coses, m'agrada que aterrem en un territori amb límits. Un dels déus que sempre m'han caigut millor és el déu dels romans Tèrminus, el déu dels termes, el déu dels límits.

Quan fa uns dies estava pensant com enfocaria aquesta trobada d'avui, em vaig adonar que a Gelida hi havia anat a parar l'any 86 i que, per tant, rient rient són uns disset anys els que porto vivint a Gelida. No sé si puc considerar-me un penedesenc, no sé ni si hi tinc dret ni si realment és lícit, ni si realment me'n sento, de penedesenc, i no crec que ho arribi a saber mai, i tampoc no em preocupa gaire, l'únic que puc dir és que, pel fet d'haver-hi viscut tants anys i tenint en compte que l'única cosa que no sóc és masoquista, vol dir que el lloc on he anat a parar, que és Gelida, jo diria als afores de Gelida, una casa més o menys en ple camp i en ple bosc, vol dir, implícitament, aquesta llarga estada que m'hi he trobat especialment bé.

Doncs, jo penso que la presència d'elements penedesencs probablement en els poemes i en els fragments de dietari és més implícita que explícita, tot i que de vegades hi apareixen topònims o referències diríem reconeixibles per algú. Des d'aquest punt de vista diríem que hi ha un llibre en prosa i un de poesia on el Penedès agafa un protagonisme especial, encara que, insisteixo, pot ser més implícit que explícit, i em refereixo justament a l'últim dietari, que és *Quadern d'ombres*, i l'últim poemari, que és la *Suite de Gelida*. Tant l'un com l'altre tenen a veure amb la vida interior, però una vida interior que tant és la vida interior d'un mateix com també una vida diríem viscuda més en un interior que en un exterior. Moltes de les anotacions del *Quadern d'ombres* han estat fetes i viscudes en un escenari concret, que és la casa on visc, envoltada, doncs, del seu jardí i dels seus camps i els seus boscos.

I en el cas del llibre de poemes aquí sí que, justament, vaig estar dubtant des del primer moment entre aquests dos títols tan diferents i potser fins i tot contradictoris: *Suite de Gelida* i *Inútil poesia*. El primer títol que em va venir al cap va ser el d'*Inútil poesia* potser perquè, justament, tot el llibre, entre altres coses, pretén ser una justificació, una defensa de la utilitat de la poesia, però *Inútil poesia* en principi té un punt no sé si de provocació, però dones a entendre una cosa per acabar demostrant després tot el contrari. D'això, és clar, el lector no se n'adona fins al final i em va semblar que calia buscar un títol més positiu com el de *Suite de Gelida*. El topònim és eufònic i és especialment bonic, em sembla que era un patronímic d'origen àrab. Ara m'adono que Gelida, a causa de l'última divisió comarcal, ja no sé si pertany a l'Alt Penedès o no, a mi em sabia greu passar de l'Alt Penedès al Baix Llobregat, però tot pot ser, i això acaba de situar-me en un gran mar de dubtes respecte al paper que jugo aquí, perquè se m'ha convidat i estic encantat que se m'hagi convidat, però lluny de mi qualsevol intenció de condició de penedesenc. Les cartes, sobretot des de fa uns anys, les escric d'una altra manera, però els quinze primers anys de vida a Gelida que consti que sempre posava entre parèntesis Alt Penedès. També feia gràcia això d'Alt Penedès perquè dóna a entendre potser més alçada de la que en realitat té el Penedès, però bé...

El Penedès sí que és una comarca en la qual m'he passejat molt, i més que passejat hi he fet, diríem, moltes excursions; per tant, un cert coneixement empíric sí que el tinc, i d'algunes d'aquestes excursions amb amics, sobretot de Sant Sadurní, que és potser on he fet més amics, en parlo en el *Quadern d'ombres*. Així i tot, a mi m'agradaria davallar al més concret com són els poemes, i he triat aquells poemes que tenen una vinculació molt explícita i que em permeten també explicar un o altre "accident de vida exterior", com deia en Riba, que són els que sovint desencadenen el procés d'escriptura d'un poema.

El primer de *Les anelles dels anys* es diu "Aniversari" i és un poema escrit a partir del que en Sebastià Serrano en diria un senyal auditiu, la fressa que feien uns tovallons de paper de matinalada després d'haver-hi celebrat una festa, i aquesta festa justament era la dels meus trenta anys, i aquest és un dels primers poemes, probablement el primer que vaig escriure després de tornar d'una estada d'un any a Itàlia.

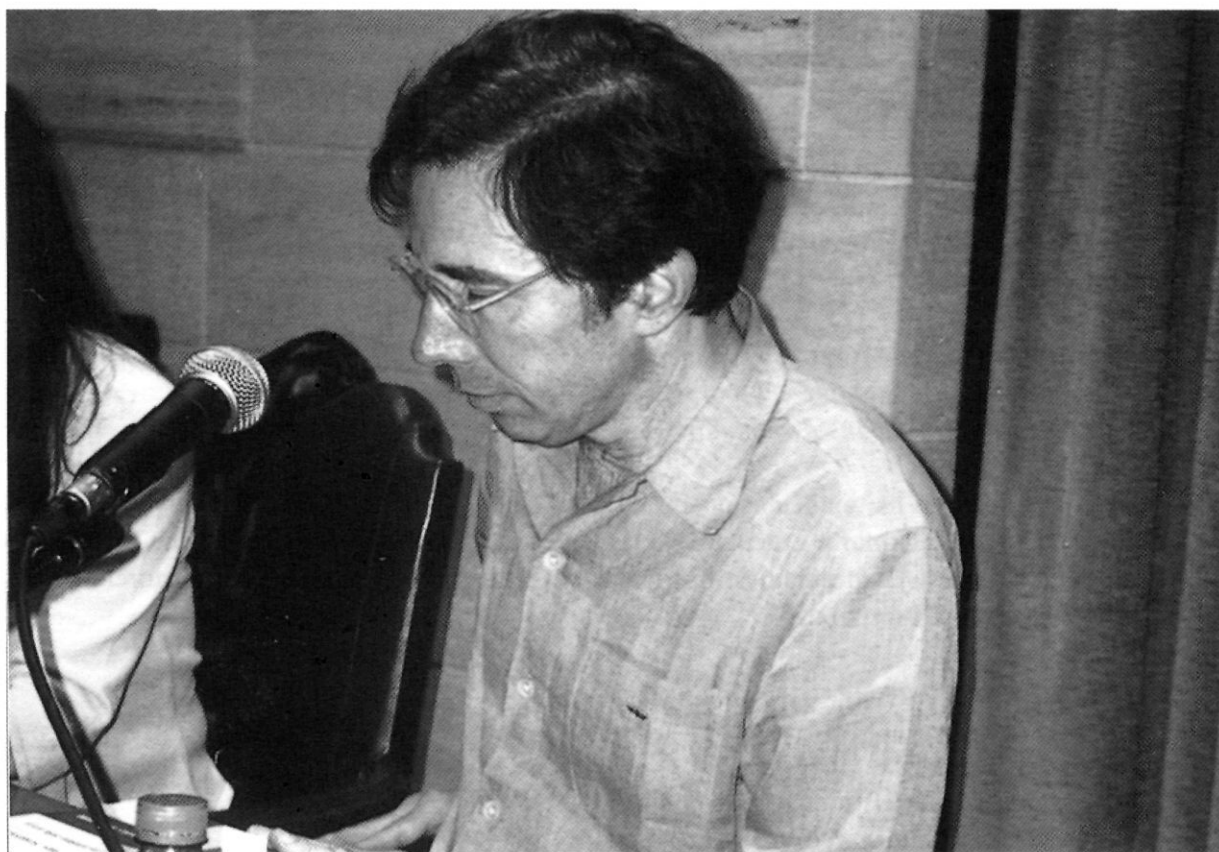
Aniversari

Al jardí, restes d'una festa
 naufraguen en plena llum del dia.
 Botelles, gots, copes, cendrers,
 tot sembla acusar-nos d'algun delictes
 des de la seva estranya immobilitat.
 De sobte, però, un vent cruel
 s'endú algun tovalló de paper rebregat
 que amb imperceptible fressa
 esquinça els últims vels de la nit...
 i potser, també, els del nostre cor,
 que veu com s'allunya, irremissiblement,
 la fugaç nau del plaer.

Més endavant hi ha un altre poema del qual, a més, recordo molt bé l'escena perquè és una escena que s'ha anat reproduint, una escena d'estiu i de jardí, la sorpresa de la irrupció d'uns tocs de campana molt determinats que de sobte trenca l'encís d'una tarda d'estiu. Aquest el vaig dedicar a un molt bon amic, un gran coneixedor de la literatura catalana que viu als Estats Units i que cada estiu passa uns deu dies a casa.

*Amb monòtona i tenaç lentitud
s'alcen i davallen les campanes del poble,
toquen sobtadament a morts,
en plena tarda d'estiu,
mentre els gats al jardí s'encalcen,
els ocells voletegen al camp del costat,
i nosaltres sota un arbre llegim
abstrets del que ens envolta.*

*Indiferent i gràcil, per tant,
la vida avança amb passa constant
sense posar esment en la mort
que arrossega com un bàrbar deixant...*

Àlex Susanna.

*(només per uns instants pensem en qui deu ser
el dissortat que ha mort enmig de tanta llum).
D'ací a una estona, però, el sol es pondrà
i també les ombres cobriran els prats
cautament i en silenci:
or rutilant esdevindrà ben tost
camp de tenebra,
i tot serà per unes hores
presa intangible de la mort.*

A *Bosc i ciutats*, on el títol també indica una dualitat que és la dualitat en la qual també visc des que estic vivint a Gelida, hi ha un primer poema que és una escena bastant recurrent amb tot el que escric, que descriu moments de reflexió vora el foc, un poema que es diu "Joc", que és un sonet blanc.

Joc

*Cada nit m'assec vora el foc a veure
què em diuen les seves flames dansaires:
un i altre cop les miro, embadalit,
mai no sabent si juguen o es complanyen,*

*i quan més agosarades em semblen
de sobte s'espedacen en no-res
i fred i fosc aviat m'embolcallen
amb aquells seus capots esparracats.
Mes cada nit això mateix deleixo
per si en la sabent repetició
trobés la clau d'un viure tan ardit:*

*de moment siguin aquests mots incerts
com les brases roents que ens parpellegen
al seu últim prec abans d'emmurdrir.*

D'aquest llibre hi ha també dos poemes, un és "Urgències"; és una escena que més o menys tots hem viscut d'haver d'anar a urgències; jo en aquest cas havia tingut la sogra que fins llavors no hi havia anat gaires vegades, aquest hospital no el situo enlloc però és el de Martorell, que és el que tinc més a prop, i diu així:

*T'han segrestat, amor, els teus dolors
mentre que a mi la salut em reté
entre els impacients que esperen
(pura espera som els d'aquesta cambra),
que esperen el retorn dels vostres cossos,
ja guarits o prou refets de l'ensurt*

*que semblava convertir-vos en xiscle
 o en muda dolor que rosega endins...
 Però passen les hores i no tornes
 i cada cop quedem menys esperant,
 fins que a l'últim la urgència primera
 en calma torbadora es muda,
 en un no-res promptament corrosiu:
 el món és sols aquest petit teatre
 on s'entra i surt a batzegades,
 no pas d'acord amb cap guió
 ans responent al més cruent atzar,
 mentre que el temps fa tot l'efecte
 d'haver-se divorciat:
 una cosa són els minuts que avancen,
 estrictes, del tot aliens a mi,
 en el rellotge tan sovint ullat,
 i una altra, de ben diferent,
 la sensació que tot s'ha aturat,
 que tot és aturat a fi només
 que em siguis tornada, intacta, quan sigui:
 sens tu no podria reprendre el temps;
 amb tu, tornaran a endur-se'm rabents
 les busques del meu maleït rellotge.*

L'altre poema, que el llegeixo poc perquè és un poema d'una certa exuberància retòrica, però és un poema que recordo molt bé, de l'1 de març del 94, d'una gran nevada inesperada que es va produir quan les mimoses ja estaven florides, i aquí també l'origen del poema: és un origen auditiu, és el soroll, més que el soroll el retruny dels pins centenaris que envolten tota la casa on visc i que, a causa del pes de tota aquella neu tan humida, doncs s'anaven trencant al llarg d'aquella nit on, per altra banda, per impossibilitat de tornar cap a casa, sense els meus, em vaig trobar tres dies sol, sense gas, sense llum. Per tant, estava dintre d'un cert isolament o d'una certa incomunicació, tenia el gos que era la meva única companyia, i l'únic que se sentia durant la nit era el grinyol que feien els arbres a mesura que anaven caient abatuts pel pes de la neu; és una escena realment bastant impressionant, i el poema es diu "Gelidenca":

*Tot al volt de la casa un dens silenci es forja
 aquest matí marcenc en què una audaç mimosa
 confon els nostres ulls amb els seus grocs joiells
 que s'alcen parenyosos cap a un càlid celatge
 de sobte dissipat: tot d'ingràvides volves
 dansen a torterols fins que a terra es deposen
 amb enganyosa petja i artera morbidesa.
 A poc a poc tot és de blanc enfarcellat
 i la neu, com l'amor, arreu on es proposa
 comença d'agafar amb fidels afalacs...*

*D'aleshores ençà res no se sent durant
la llarga processó que des de ben amunt
desfila mansament sense cap estendard
vindicatiu o bé tristament dolencós.
Res no sentim fins que de sobte un gran fragor
somou tot el paratge i retruny bosc endins
en un eco incessant de grinyols que es responen:
cada branca que cau és un braç que es despenja,
cada tronc que es desploma és un cos derrotat,
cada pi ajagut l'amortalla la neu
i mentre es va fent fosc tot el bosc esdevé
un pàl·lid cementiri d'escruixidors albat
els espectres dels quals sempre més vagaran
pels camins esborrats de la nostra memòria.*

Aquests escruixidors albat eren, abans he parlat de pins centenaris, en realitat eren potser els pins, n'hi havia alguns dels més centenaris que sí que no van poder aguantar el pes, però eren molts pins també joves els que justament acabaven abatuts i encara ara es pot dir que el bosc ha quedat despentinat, és a dir, la verticalitat dels pins va quedar tan tocada per aquella nevada i per una altra de més recent que el bosc des de fa molt temps té l'aspecte d'haver quedat totalment despentinat.

I arribo ja a l'últim llibre, a la *Suite de Gelida*, que és un llibre, com he dit abans, tot ell d'interiors. Majoritàriament els poemes estan situats en un clima d'interior com un cert tipus de pintura, per exemple l'holandesa del segle XVII, que és un tipus de pintura que m'agrada molt. I jo diria, però ho diria a posteriori, és a dir, que ningú es pensí que quan escrivim tenim molt clar tot el que volem i cap on volem anar, però un cop acabats d'escriure aquest poemes i rellegits i ja publicats, em vaig adonar que un dels principals mòbils o pulsions a l'hora d'escriure'ls era una necessitat, d'una banda, de preservar, i de l'altra d'enfortir tant o més l'espai de la privacitat. És a dir, en la mesura en què justament la vida laborable ens deixa més a la intempèrie, ens erosiona més, es produeix la necessitat, per compensar aquests desgast, d'enfortir i alhora de parapetar aquest espai de la privacitat.

Però, alhora, com deia al principi, en el fons aquest llibre pretén mostrar quin pot ser el "paper" que pot jugar la poesia en les nostres vides, no en les d'escriptors de poemes, sinó en les nostres vides de lectors, en les nostres vides diríem normals. Des del meu punt de vista si hi ha algun gènere que s'adiu als nostres temps, al contrari del que alguna vegada s'ha comentat, és el de la poesia, gràcies a allò que més la caracteritza que és el que en podríem dir la seva condensació, la seva economia verbal, el fet que es val de molt poc justament per dir molt. Llavors, des d'aquesta perspectiva, podríem fàcilment reconèixer que, d'una banda, sempre que volem podem llegir alguns poemes, a diferència del que ens passa amb alguns gèneres literaris, perquè la lectura de poemes té molt més a veure amb la intensitat que no pas amb l'extensió.

Per tant, diguem que 20 minuts o mitja hora gairebé sempre que ens ho proposem la trobarem. I és en tan poc espai de temps que la poesia pot desplegar algunes de les seves principals

característiques i virtuts, jo diria fins i tot que la lectura o la relectura d'uns pocs poemes, tres, quatre o cinc poemes de tant en tant, pot ser, d'una banda, una excel·lent manera a l'hora de començar el dia o d'acabar-lo, i pot acabar sent també una de les nostres millors inversions a llarg del dia o de la setmana, poques accions en les quals haurem invertit tan poc ens rendiran tant com la lectura d'uns pocs poemes.

Nits d'hivern

*Sempre que a mitjanit,
arraulits vora el foc,
els cossos es retroben
al cansament del dia,
no conec millor música
que uns versos que espetegin
suaument a l'oïda,
però s'adrecin al fons nostre
per extreure'n el més preuat
i acuitar-nos a fer
un últim sobreesforç:
unes espurnes de claror,
una pau improvisa,
uns acords retrobats
que ens permetin alçar
un tènue pont cap*

*a nosaltres mateixos,
i gosar creuar-lo llavors,
quan ens manquen les forces
però més falta ens fa.*

Edat vençuda

*Quan a mitja tarda a casa retornes
de la feina, res no t'agrada tant
com esmunyir-te per camins boscans
i aturar-te, de tard en tard,
a contemplar des d'un relleix aquestes
velles muntanyes que t'envolten
-el seu front arrugat de cingles i escorrancs,
la seva veu adusta, els ulls embardissats-,
com per embeure-te'n, del seu aplom,
la seva edat vençuda, el fosc silenci
que s'hi ha estès com una taca immensa,*

*però saber-vos pacients
és el que més m'agrada de vosaltres,
ferésteques marasses, abruptes carreranyes,
boscós que sempre em recordeu què sóc
quan em perdo pel vostre faldar mil·lenari.*

També una escena molt recurrent, perquè és quotidiana, és la del tren, com l'Anna deia, i aquí hi ha un conjunt de cares i duu com a subtítol "Pensant en Lucien Froid", que és aquest pintor del qual ara fa un any vam poder veure aquesta exposició al Caixa Fòrum. Pensava en Lucien Froid perquè sovint –i això és una idea que s'ha repetit moltes vegades, em sembla que el primer que la va dir va ser Oscar Wilde–, més que no la realitat, més que no l'art que imita la realitat, passa al contrari, és a dir, que és la realitat la que acaba imitant l'art. I jo, fixant-me en les cares que tenia al davant al tren, no podia evitar de veure-les en termes pictòrics, com si aquelles cares fossin una bona imitació de cares que hauria pogut pintar aquest pintor.

*Un tren al vespre esdevé
un museu dels horrors del cansament:
aquestes cares devastades,
cosides de cicatrius intestines,
¿d'on vénen, cap a quina casa
se'n van, tan desfetes i inertes?
Hi ha dies que ens desfiguren sense remei:
¿com remuntarem l'ànim,
com podrem llavors aferrar-nos
a les paraules o al que sigui
per a tornar a ser algú que pensa i sent?
Hi ha dies que la vida ens cobreix
amb un fosc mantell de derrota,
i ens n'anem a dormir
convertits en una ombra de carn.*

Quan ens vam conèixer amb en Jordi Llavina, durant una època el vaig tenir de carter encara que jo no sabia qui era, i després d'uns quants mesos portant-me cartes, un dia em va entrar en conversa i em va dir: "Ja veig que coneixes Fulanet i Manganet...", i llavors em vaig adonar que portava el recompte de totes les cartes que m'havia intercanviat, que havia rebut d'escriptors una mica de tot arreu, i a partir d'aquell dia vaig saber que el carter de Gelida era tant o més lletraferit que jo. Un cop ja iniciada la relació, una de les coses que vam fer durant tots els anys que ell va viure a Gelida, perquè després ell se'n va anar, va ser justament els dissabtes o diumenges anar-nos-en a córrer pel bosc. Aquest és un poema en el qual ja no tinc el Jordi com a company de "jogging", sinó que m'acompanya una altra persona o un altre element, ja entendreu per què.

Paisatge amb bèstia i figura

*Tu ets l'única que no m'abandona
 en les meves fugides de cap de setmana:
 l'única que em vol acompanyar sempre
 arreu on em menin les meves passes,
 l'única a qui no semblen molestar
 uns esbufecs de persona cansada,
 aquest darrer esforç absurd
 per caure vençut sense motiu
 un dia en què res no ens hi obliga;
 l'única a dedicar-me,
 de tant en tant, una mirada
 tan desvalguda i espantada
 que em conforta com poques coses...
 però si veus que no et responc
 i a penes et faig cas,
 no t'impacientis, no m'ho retreguis,
 que ja em borden prou els dies feiners!*

Mare adormint-se

*Asseguda a un vell balanci,
 a poc a poc abaixes el teu braç
 -la mà del qual aguanta encara un llibre,
 fràgil presa a punt d'alçar el vol
 cap al terra enfustat de casa-
 i et disposes tota tu a una caiguda
 més suau, més pausada, més estàtica,
 però en el fons més fonda,
 cap a l'incert reialme de la son
 d'on sembles no voler esquitllar-te mai...*

*Veient com t'adorms tan benignament
 no puc sinó pensar en el nostre fill,
 en la nena que un dia fores
 o bé en la criatura que ara esperes:
 una mateixa placidesa us embolcalla
 i protegeix de tots els mals
 que de dia ens assetgen.
 I em dic, d'on us ve tanta confiança?
 De la casa, de vosaltres, del foc?
 D'algun estrany contuberni amb la nit?*

*Mai no m'ho direu, és clar,
ni potser ho acabeu vosaltres d'escatir
(foscos solen ser els sabers més preuats),
però és en tal aliatge de cares
que trobo i robo forces pel dia de demà,
lladre impenitent com sóc
d'aquest immens cabal de tendresa
en què et converteixes, dona,
sempre que la nit et mostra
com una hidra del tot indefensa...*

Un poema que també ha estat escrit per aquí, com la majoria de poemes, un poema sobre la poesia.

Armagnac

*De poesia no ens en cal pas gaire:
tan sols la justa i necessària,
una petita copa cap al tard,
tornats que som a casa, havent sopat,
tal com ho fem amb un vell armagnac,
a la vora del foc sempre que es pugui,
per millor veure en el nostre palmell
com llampurneja la flairosa conca
del seu estany espessament daurat...*

*Esperit de vi és també el poema,
incolor i volàtil, prou que ho sap tot lector,
però inflamable si sabem copsar-lo,
car és dins nostre que haurà fermentat
i en les bótes del cor envellit,
amb totes les dolceses i amargors
que un cop i un altre ens han fet i desfet
fins a fer de nosaltres un compost agredolç,
la matèria infausta d'un somni corromput...*

*En acostar als llavis aquesta copa
d'un cristall fi com l'aire,
tot el tropell d'olors que ens envesteixen
i aquest gust que ens omple de lava ardent,
¿què ens retornaran sinó la fortor
dels nostres moments més intensos,
quan tot just vam viure l'experiència
però no en poguérem tenir el sentit?*

És un poema que potser si em demanessin de triar un poema meu de tots els que he fet triaria aquest, no perquè cregui que sigui el millor, que això no ho sé de cap poema; no en tinc cap que cregui que sigui el millor sortosament, però aquest és un poema que no té a veure amb cap idea, fins i tot amb una imatge més o menys encertada o feliç, sinó que té a veure amb una altra cosa que són aquells poemes que un té la sensació d'haver robat a la vida, com si d'una banda per part nostra hi hagués la consciència que la vida és generosa i, a vegades, molt generosa pel que fa a les experiències que ens dona. Però, en canvi, aquesta mateixa vida és tremendament avariciosa i gasiva pel que fa al sentit d'aquestes experiències i només molt de tant en tant som capaços de robar una mica d'aquest sentit, som capaços d'agafar-la amb la guàrdia baixa, com si diguéssim i copsar-ne un mínim de sentit. És un poema sobre un part.

Llibre de família

*L'un vas tenir-lo al vespre,
mentre el dia, furtiu, se'n tornava al seu cau;
l'altre, una freda matinada
en què tot de clarors es congriaven,
nues i tremoloses com miratges;
i l'últim, havent dinat, en ple estiu,
quan tot sembla suspendre's uns instants...
Però el que passava a fora, en el fons,
m'importava més aviat poc:
és al quiròfan que el món s'ha aturat,
és aquí on la terra avui té el seu centre
—magmàtic, roent, greixinós—,
mentre tota tu et contreus de valent,
un cop i un altre, eixancarrada,
fins a expulsar cap a la vida,
bàrbarament, incomprensiblement,
un rebrot d'ella mateixa...*

*En aquests moments, ¿què puc dir de tu
sinó que has estat, salvatge i sagrada,
més a prop que mai de déus i animals?*

I acabo amb un poema que també és una escena molt casolana i per a mi molt gelidenc, aquest poema al·ludeix a un dels moments més recurrents de felicitat que m'ha proporcionat viure on visc.

Programa d'actes

*Confinem-nos a casa,
despengem el telèfon,
enderroquem l'imperi
de la televisió,
sopem a prop del foc,
escoltem-nos, callem,
mirem algun dels quadres
que tant ens acompanyen,
sentim també una mica
de música oblidada,
i llavors, lentament,
deixem-nos adormir
l'un en braços de l'altre
fins que un mateix somni
se'ns endugui ben lluny:
que mai res ni ningú
interferir no gosin
aquesta nostra exigua
però plena felicitat,
i fem-ne un bastió
del tot inexpugnable.*

* * *

[ANNA RUIZ I MESTRES: Gràcies a l'Àlex per parlar-nos de la seva vida interior, de la reflexió sobre el dia a dia, de la seva privacitat. Com que tinc el micròfon i una mica de poder, et vull fer una petició; tens un poema del qual no puc recordar el títol que parla de l'àvia i de quan l'àvia ja no hi és i tu retornes a la casa de l'àvia. A mi em va emocionar molt perquè penso que gràcies al fet que l'avi i l'àvia es van estimar tots som aquí, m'agradaria que el llegissis.]

* * *

Són peticions que, evidentment, a un també li agraden, per què amagar-ho? Com si en volem fer altres, de peticions, encantat de la vida, peticions d'aquest tipus, potser d'altres tipus ja no ho sé, però d'aquest tipus no hi ha problema. Jo he tingut la sort que amb les dues àvies, amb la materna i la paterna, he tingut una llarga relació, a més he llegit un poema abans que al·ludia a un centenari i aquesta era l'altra àvia, la materna, que va viure fins als 102 anys i, cosa curiosa, jo li havia promès quan tenia 14 o 15 anys un poema si mai arribava als cent anys però, és clar, quan jo li vaig prometre encara en faltaven ben bé 30 i de sobte me'n vaig recordar que li havia promès aquell poema. En aquest cas el repte era fer un poema que funcionés de manera circumstancial per celebrar aquest centenari amb tota la família i que funcionés també de manera menys circumstancial a dins d'un llibre. Aquest altre poema és sobre una altra àvia que no va ser centenària però era una àvia molt divertida, era del País Valencià, amb un sentit de l'humor i amb una procacitat podríem dir-ne típicament valencianes i amb la qual cada setmana fèiem

una paella i, per tant, aquest és el poema que, un cop morta, com que el meu pare era fill únic perquè se li havien mort els altres germans vam haver d'anar a casa seva, posar una mica d'ordre i...

L'última visita

*Àvia, ens has deixat una casa buida,
massa buida per passejar-s'hi impunement,
a la recerca d'objectes útils,
o simplement bells:
cada cop que n'obrim les portes
grinyolen com mai no ho havien fet,
i de nosaltres s'apodera
un flagrant sentiment d'intrusió...*

*Llavors sortim al jardí
i tampoc res no ens hi acull:
cap rosa, cap begònia, cap petúnia,
cap olor sobtada ens assalta;
tan sols un escampall de taronges amargues
ens frena el pas
i ens mostra com, amb nosaltres,
moren també la casa i els objectes,
el jardí que amorosament la cenyia...*

*Telèfon, ràdio, música i rellotges,
tot hi ha emmudit,
i la teva absència és ara fred i foscor,
llum esquiva quan obrim els finestrals.
Llavors, amb mal dissimulada pressa,
encara t'agafem alguna cosa,
però no gaire convençuts:
preferiríem no haver-te hagut de fer
aquesta última visita.*

*I així, de tot aquest petit regne
ja només perduren uns pocs objectes
esparsos a la nostra cuina,
al saló, dins algun calaix.
Cada cop que me'ls trobo,
impensadament, a les mans
—pesada cassola o alat canelobre,
llençol de fil o esfilagarsada tovallola,*

*ploma antiga o esgroguet paper-,
m'entrebanco en el record
i t'ofreno uns instants de memòria,
de fràgil memòria apesarada,
car res del que ens ha estat arrabassat
no ha mai tornat encara,
i això és dur, molt dur
i cal acceptar-ho només en silenci,
amb muda indignació.*